

[Freddy Madsen.]

det gennemsnitlige antal stemmer, der skal til et mandat, inden for ét af de 3 områder. Det er muligt, det også er en for skrap bestemmelse, men der kan uden tvivl findes ud af det, således at der under alle omstændigheder skal stemmer nok til et enkelt mandat. Det vil jo være rimeligt, hvis man skal have denne ligelige repræsentation, som grundloven taler om.

Så kan jeg ikke lade være med at sige om al den jammer om de mange partier i dette ting, at jeg kan godt forstå, at nogle af de gamle og veletablerede partier næsten har tåret i øjnene, når de snakker om det, men det kommer de nu nok til at leve med. Kendsgerningen er jo, at det ikke er dér, der kan komme ulykker med manglende muligheder for at regere. Der er erfaring herfor, vi har det jo selv fra 1930'erne, hvor der i hvert fald var op til 8-9 partier i folketinget; og hvis man skal se på stabiliteten, om der var regeringsduelige flertal, var det en af de mest stabile perioder i dansk politik. Jeg synes ikke rigtig, at den argumentation holder, og det er jo rigtigt, som det er fremført også fra anden side, at man skal lede langt tilbage for at finde en parlamentslede værre end den, der var i den periode, da der kun var 5 partier i tinget.

Ud fra alle disse betragtninger og ud fra meget af det andet, der er sagt, anbefaler vi en velvillig behandling.

Ingeborg Gjerding (FP):

Det forekommer mig, at man anskuer sagen ud fra en noget for snæver synsvinkel. Jeg vil derfor prøve at stille det op i et videre perspektiv.

Demokrati er desværre blevet en slagmark for indflydelsesrige interesser, der igennem partiapparatet behersker det politiske liv. Det er en forvirring, der er skabt af den måde, man forvalter demokratiet på. Demokrati er valgfrihed i de kompetente forsamlinger helt fra grunden af, dvs. ude i de små kredse, med andre ord det valgssystem, der gør en organisation mest fri til at vælge de personer, som man ønsker at blive repræsenteret af. Hvis man ikke kan erkende det, har man ikke begrebet en tøddel af begrebet demokrati.

Derefter virker dette organisationsappa-

rat lidt efter lidt, dvs. med tidsfaktoren, som et sorteringsapparat for dem med de mest relevante meninger og dem med den mest fri og selvstændige holdning, og de avancerer lidt efter lidt til topstillingerne i organisationen. De bliver altså ikke presset frem af deres egen eller partiets egoisme, men af medlemmernes tillid og tro, men samtidig sker der en fornyelse, som med visse mellemrum cirkulerer andre ind, og det er det, der ustandselig fornyr partiorganisationerne.

Det samme sker med partiapparatet i folketinget. Når der hele tiden vokser nye partier frem med mellemrum og andre går ned, sker der i virkeligheden en fornyelse af demokratiet, som spærrereglen nu søger at lægge sig i vejen for og har lagt sig i vejen for, fordi den søger at gøre tilstanden statisk. Og hvad sker der med en statisk tilstand? Der skal kun en lille gnist til at tænde eksplosionen.

Alle demokratiske kræfter, som kan indse dette, burde derfor samle sig om at skabe et virkeligt demokrati og ikke manipulere sig til et flertal hverken her eller ude blandt vælgerne. Man bør lære folk at leve i overensstemmelse med dette frihedsideal.

Som det er nu, foregår det efter recepten „hug en hæl og klip en tå“, for hvad nytter det os, at vi er nogle vældige demokrater, når vi fordummes af at rette os efter det én gang vedtagne, når vi tager skade på vor sjæl, det vil sige den cirkulation, der skaber os nye som mennesker? For det er måske dér, vi skal søge roden til alt det onde, der sker med ungdommen i dag. Derfor: foregå ungdommen med et godt eksempel og afskaf spærrereglen. Der ligger en stor fare for demokratiet deri.

Birgit Busk (FP):

Ja, de uafhængige, som jeg repræsenterer, går ind for afskaffelse af 2 pct.s spærreklausulen. For øvrigt sætter vi også et spørgsmålstegn ved værdien af stillere, for i et hovedstadsområde sker der mange gange det, at parter, der står over for hinanden, pludselig skal optræde i kandidat- og stillerroller, uden at de har den mindste smule kendskab til hinanden. Derfor vil jeg gerne anbefale i udvalget, at man også kigger på stillerproblemet.